

Zaaknummer : 01013823
Ons Kenmerk : ODH233060
Datum : 07-02-2022

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 18 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan de Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude Tonge en is aangevraagd namens Oost West Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 15 februari 2022 tot en met 28 februari 2024.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Oost West Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 11 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 24 januari 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 28 februari 2024.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering één week van tevoren schriftelijk te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Compensatie- en mitigatieplan Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude-Tonge' van 28 oktober 2021 en de aanvullende informatie van 24 januari 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het rapport 'Compensatie- en mitigatieplan Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude-Tonge' van 28 oktober 2021 en de aanvullende stukken van 24 januari 2022.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als vijf dagen van aanhoudende vorst). De klimatologische omstandigheden dienen vastgelegd te worden in het logboek van het ecologisch werkprotocol. Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige. Het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige (vs. 4). Van het ongeschikt maken dient verslag gedaan te worden in het logboek van het ecologisch werkprotocol.
- 10 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen ten behoeve van de huismus moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke nestkasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te bevinden.
- 11 De tijdelijke alternatieven mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige (vs.4). Indien blijkt dat er tijdelijke voorziening in gebruik zijn genomen, mogen deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 18 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan de Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude Tonge en is aangevraagd namens Oost West Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 15 februari 2022 tot en met 28 februari 2024.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Quicksan Wet natuurbescherming Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude-Tonge, Blom Ecologie B.V., projectkenmerk: BE/2021/240/r, 26 maart 2021;
- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek aan de Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude-Tonge, Blom Ecologie B.V., projectkenmerk: BE/2021/241, 11 oktober 2021;
- Compensatie- en mitigatieplan Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude-Tonge, Blom Ecologie B.V., projectkenmerk: BE/2021/241, 28 oktober 2021;
- Betroffen mitigerende maatregelen, Geluk Groep, 8 oktober 2021.

Op 24 januari 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Beantwoording vragen zaaknummer 01013823, Blom Ecologie B.V., projectkenmerk: 2021-1093, 24 januari 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 21 januari 2022 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

De procedure is op 24 januari 2022 hervat.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 20 december 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1 en 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

Oost West Wonen is voornemens om de drie woonblokken aan de Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude-Tonge grootschalig te renoveren en te verduurzamen.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het isoleren van het dak;
- het vervangen van dakpannen en goten;
- het isoleren van de spouw;
- het isoleren van de vloer;
- het toepassen van mechanische ventilatie met CO2 meting;
- het vervangen van de kunststof gevelelementen voor houten gevel elementen met HR++ glas en geïsoleerde voor en achterdeuren;
- het vervangen van een gedeelte van het voegwerk;
- het schilderwerk van de houten onderdelen.

De start van de werkzaamheden staat gepland voor 1 april 2022. Voorafgaand hieraan worden de daken ongeschikt gemaakt voor de huismus. Dit gebeurt vóór 1 maart 2022. De uitvoering van de werkzaamheden staan gepland tot ongeveer oktober 2022. In verband met de mogelijke uitloop van de werkzaamheden is een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In de drie woonblokken in het plangebied zijn vijftien nesten aangetroffen. De nesten bevonden zich op de volgende locaties:

- één nest aan de Johnsonstraat 3 onder de zonnepanelen;
- twee nesten aan de Johnsonstraat 5 onder de dakpannen;
- één nest aan de Kennedystraat 14 onder de zonnepanelen;
- één nest aan de Kennedystraat 16 onder de dakpannen;
- twee nesten aan de Marshallstraat 3 onder de dakpannen;
- drie nesten aan de Marshallstraat 5 onder de dakpannen;
- één nest aan de Marshallstraat 7 onder de dakpannen;

- drie nesten aan de Marshallstraat 9 onder de zonnepanelen;
- één nest aan de Marshallstraat 11 onder de dakpannen.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden. Het waargenomen functionele leefgebied is geconcentreerd in gemeentelijk groen en voortuinstructuren, hoofdzakelijk aan de Ruychrockstraat. Dit functioneel leefgebied wordt niet aangetast.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in rapport 'Compensatie- en mitigatieplan Johnsonstraat 1-9, Kennedystraat 2-16 en Marshallstraat 1-11 te Oude-Tonge' van 28 oktober 2021 en de aanvullende informatie die is verkregen op 24 januari 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de huismus en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan vijftien nesten van de huismus verloren. Op 8 oktober 2021 zijn dertig tijdelijke nestkasten van het type NK MU 08 van Vivara Pro opgehangen aan de kopgevels van de zes woningen aan de Kennedystraat 20 en 28, de Ruychrockstraat 13 en 27 en de Marshallstraat 2 en 12. Hierbij zijn er vrij nestkasten per kopgevel opgehangen. In de permanente situatie wordt vogelschroot bevestigd vanaf de vierde panlat, waardoor de onderste drie dakpanrijen van de daken van de drie woonblokken in het plangebied beschikbaar zijn voor de huismus. Tijdens de werkzaamheden worden de dakpannen tevens vervangen, deze nieuwe dakpannen zijn vrijwel gelijkvormig als de huidige dakpannen. In totaal komen hierdoor circa 236 mogelijke nestlocaties beschikbaar, uitgaande van twee nesten per strekkende meter dak. In de directe omgeving van de nesten in het plangebied bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven. De woonblokken om het plangebied zijn identiek en hier zijn tevens huismusnesten waargenomen. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De planning is om in de periode 1 februari tot en met 28 februari de nesten ongeschikt te maken om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Indien dit niet haalbaar blijkt dient dit uitgesteld te worden tot ná het broedseizoen, welke loopt tot 31 augustus. Hierbij dient er rekening gehouden te worden met het feit dat er sprake kan zijn van late broedsels. Indien sprake is van late broedsels, zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige, dient ook de maand september te worden ontzien. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door het lichten van dakpannen of het plaatsen van dakgootborstels in de dakgoten. In voorschrift 9 is opgenomen dat koude periodes, gedefinieerd als periodes van aanhoudende vorst gedurende vijf dagen, dienen te worden ontzien. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Oude-Tonge. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een grotere populatie in de directe omgeving. Hierdoor gaat er slechts een klein onderdeel van de populatie tijdelijk verloren. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

De te renoveren woningen zijn gebouwd in 1967. De thermische kwaliteit van de woningen is slecht, aangezien in deze periode eisen met betrekking tot isolatie en ventilatie van de woningen ontbraken. Er zijn op dit moment bij Oost West Wonen geen grote klachten met betrekking tot schimmelvorming, zoals bij andere woningen met een nieuwer bouwjaar dit wel het geval is. Het is aannemelijk dat de woningen binnen nu en een paar jaar, dezelfde klachten zullen opleveren. Echter wil Oost West Wonen deze toekomstige problemen en klachten voor zijn. Oost West Wonen krijgt veel klachten binnen over woningen die ongeveer dezelfde leeftijd hebben of zelfs al jonger zijn. Daarnaast wordt, om de luchtkwaliteit in de woning positief te beïnvloeden, een CO₂ gestuurde mechanische ventilatie (MV) toegepast. Door de isolatie en ventilatie te verbeteren kunnen deze gezondheidsproblemen van bewoners worden voorkomen.

De renovatiewerkzaamheden worden tevens uitgevoerd in het kader van de energietransitie. Het huidige energielabel van de woningen in het plangebied is gemiddeld label E. Middels renovatiewerkzaamheden dient energielabel A of A+ behaald te worden. Door onder andere de aanwezigheid van (gedeeltelijk) enkel glas en het ontbreken van dakisolatie en spouwmuurisolatie is het energieverbruik van de woningen hoog. Hiermee wordt de uitstoot van CO₂ teruggebracht, wat de luchtkwaliteit ten goede komt.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de lage isolatiewaarde van en de afwezigheid van ventilatie in de woningen. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door isolatie van de spouwmuren. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde energiedoelen en wordt de slag met betrekking tot het verbeteren van de ventilatie en het voorkomen van schimmelproblemen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tot overlast van de bewoners en gaat woonoppervlakte verloren. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo worden er mitigerende en compenserende maatregelen getroffen voor de huismus, wat de effecten op de huismus zo veel mogelijk beperkt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Goeree-Overflakkee bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb worden verleend.